

עליו? אם תאמר שהוא מקריב על נפשו - הרי הוא התקלקל, ואינו פדאי שיתברכו עליו עליונים ותחתונים. התחתונים לא יתברכו על ידו, כל שפן העליונים. אמר רבי יהודה, ולא? והרי פתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו. למה צריך לכפר עליו? משום שהוא חטא, וכפר על עצמו, שכתוב וכפר בעדו. אמר רבי חייא, הרי ידוע באיזה מקום נקשר הכהן הגדול ובאיזה מקום נקשר פהן אחר. ואותו שנקרא סגן ידוע. משום כך כהן מקריב את קרבנו בראשונה, ומעלה אותו עד אותו מקום שנקשר בו. ואחר שהכהן עלה לאותו מקום, לא מעכבים אותו לעלות למקומו ולכפר על חטאו. ולכן אחר מקריב עליו את קרבנו. כיון שאחר הוא המקריב, ולא מסתפקים כל כך על ידו, אחר כך הוא מקריב, ואותם העליונים, כלם מתחברים לכפר את חטאו, והמלך הקדוש מסכים על ידם. כמו כן המתפלל וטעה, יעמד אחר תחתינו.

רבי אלעזר ורבי אבא היו יושבים. אמר רבי אלעזר, ראיתי את אבא ביום ראש השנה ויום הכפורים שאינו רוצה לשמע תפלה מכל אדם, אלא אם עמד עליו שלשה ימים קדם לטהר אותו. שרבי שמעון היה אומר כך: בתפלת האדם הזה שאני מטהר, מתכפר העולם. וכל שפן בתקיעת השופר שאינו מקבל תקיעה של אדם שאינו חכם לתקע בסוד התקיעה.

ששנינו, רבי ייסא סבא אומר, התקיעות הללו כסדרן. הראשונה פלולה מהכל. השנייה - אחת כסדר ואחת כסדר, גבורה גדולה ביניהם. שלישית - אחת פאן ואחת פאן, וגבורה ביניהם. השכר עולה, והתרוצה יורדת.

נפשיה, הא איהו אתקלקל, ולא איהו פדאי דיתברכו על עליה עלאי ותתאי. תתאי לא יתברכו על ידיה, כל שפן עלאי. אמר רבי יהודה, ולא. והא פתיב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו, אמאי בעיא לכפרא עליה, בגין דאיהו חב וכפר על גרמיה, דכתיב וכפר בעדו. אמר רבי חייא, הא ידוע פאן אתר אתקשר פהנא רבא. ובאן אתר אתקשר פהנא אחרא, וההוא דאקרי סגן ידועא. בגין כך, פהן אחרא קא מקריב קרבניה בקדמיתא, וסליק ליה עד ההוא אתר דאתקשר ביה. פתר דכהנא סליק לההוא אתר, לא מעכבין ליה לסלקא לאתריה, ולא תפפרא חוביה. ועל דא, אחרא קא מקריב עליה קרבניה. כיון דאחרא הוא מקריב, ולא מסתפקין כל כך על ידיה, לבתר איהו מקריב, ואינון עלאין, פלהו מתחברין לכפרא חוביה. ומלכא קדישא אסתפם על ידיהו. כגוונא דא, המתפלל וטעה יעמוד אחר תחתינו.

רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי. אמר רבי אלעזר, חמינא לאבא ביומי דראש השנה ויום הכפורים, דלא בעי למשמע צלותא מפל בר נש, אלא אי קאים עליה תלתא יומין קודם, לדכאה ליה. דרבי שמעון הוה אמר הכי, בצלותא דהאי בר נש דאנא מדפינא, אתכפר עלמא. וכל שפן בתקיעה דשופר, דלא מקבל תקיעתא דבר נש דלאו איהו חכים למתקע ברזא דתקיעה.

דתנינן, רבי ייסא סבא אומר, הני תקיעתא כסדרן. קדמאה, פלילא מפלא. תניינא, חדא כסדרא וחדא כסדרא, גבורה גדולה ביניהו. תליתאה, חד הכא וחד הכא גדולה ביניהם. שלישית - אחת פאן ואחת פאן, וגבורה ביניהם. השכר עולה, והתרוצה יורדת.

גבורה בינייהו. פוסקא סלקא, קומטרא נחטא. חד תקיפא וחד רפיא. והא אוקמוה. ואינון עשרה. ואינון תשע. חד פללא דכלא.

ובהאי יומא מתעטרא יצחק, והוא רישא לאבהן. בהאי יומא כתיב, (ישעיה

לג) פחדו בציון חטאים. בהאי יומא יצחק אתעקד, ועקיד כלא, ושרה מלילת (ס"א מילת) וקול שופרא תקיף לחדא. זפאה חולקיה, מאן דעבר בינייהו, ואשתזיב מנייהו.

אמר רבי אבא, בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בההוא דלעילא. (נ"א באברהם) אימתי אתקשר. בשעתא דכתיב, (בראשית כב) ויעקוד את יצחק בנו וגו'.

אמר רבי אלעזר, בהאי יומא אעטר יצחק לאברהם, דכתיב, (בראשית כב) והאלהים

נסה את אברהם. מאי נסה. כמה דאת אמר, (ישעיה מט) ואל עמים ארים נסי. (שמות

יז) ויקרא שמו יי נסי. מאי קא משמע לן. בגין דאשתכליל ימינא ואשתלים. הדא הוא דכתיב והאלהים נסה את אברהם. והאלהים דייקא, ודא הוא (בראשית לא) ופחד יצחק.

רבי אבא אמר, כתיב (תהלים עה) פי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. פי אלהים שופט,

אלמלא דאעבר דינא דיצחק, באתר דיעקב שארי, (ס"א ואתסי) ואתפסי (ס"א ואתסחי) (ס"א ואתבסס) תמן, ווי לעלמא דיערע בגיניה, ורזא דמלה, (ישעיה טו) פי באש יי נשפט. ודא הוא אתבסמותא דעלמא.

וביון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (דף יח ע"ב) ביה, כדין שכיף אשא, ואצטננו גומריה. לבר נש, דהיה רגיו, וחגר וזיין גרמיה, ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא. חד חפימא קם על פתחא,

אחת קשה ואחת רפה. והרי פרשוה. והן עשר. והן תשע. כלל אחד של הכל.

וביום הזה מתעטר יצחק, והוא הראש לאבות. ביום הזה כתוב, (ישעיה לג) פחדו בציון חטאים. ביום הזה יצחק נעקד, ועקד הכל, ושרה מדברת (מילת), וקול שופר חזק מאד. אשרי חלקו של מי שעובר ביניהם ונצל מהם. אמר רבי אבא, משום כך קוראים פרשת יצחק ביום הזה, שביום הזה נעקד יצחק למטה ונקשר באתו שלמעלה. (באברהם) מתי נקשר? בשעה שכתוב (בראשית כב) ויעקד את יצחק בנו וגו'.

אמר רבי אלעזר, ביום הזה מעטר יצחק את אברהם, שכתוב והאלהים נסה את אברהם. מה זה נסה? כמו שנאמר (ישעיה מט) ואל עמים ארים נסי. (שמות יז) ויקרא שמו ה' נסי. מה בא להשמיענו? משום שהימין נתקן ונשלם. זהו שכתוב והאלהים נסה את אברהם. והאלהים בדיוק. וזהו (בראשית לא) ופחד יצחק.

רבי אבא אמר, כתוב (תהלים עה) פי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. פי אלהים שופט, אלמלא שעבר הדין של יצחק במקום שיעקב שורה (ונרפא) והתפסה (ורוחץ) והתבשם שם, אוי לעולם שיפגש בדנינו. וסוד הדבר - (ישעיה טו) פי באש ה' נשפט. וזוהי התבשמות של העולם.

וביון שנכנס למקומו של יעקב, ויעקב אחז בו, אזי האש שוככת והגחלים מצטננים. לאדם שהיה רוגז, וחגר ושם עליו כלי זין, ויצא מרגז להרג אנשים. חכם

גרמיה, ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא. חד חפימא קם על פתחא,

אחד עמד על הפתח ואחז בו. אמר: אלמלא לא החזיק בי ותפס אותי, הרי היה נמצא הרג של אנשים. בעוד שהחזיקו זה בזה ואחזו זה בזה, הצטנן רגזו על שיצא להרג. יצא להוכיח - מי טובל את הרגזו וחזק הדין של אותו אדם? הנה אומר, זה שעמד על הפתח.

כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, אל תפחדו, הרי אני עומד על הפתח, אבל הודרוו פיום הזה ותנו לי כח. כמה? בשופר. שאם נמצא קול השופר פראוי ומכוננים בו למטה, אותו הקול עולה, ובו מתעטרים האבות, ועומדים במשכנו של יעקב. ולכן צריך להזהר בשופר ולדעת את אותו הקול ולכונן בו.

ואין לה קול בשופר שלא עולה רקיע אחד, וכל אותם האוכלוסים של אותו רקיע, נותנים מקום לאותו קול. ומה אומרים? (יואל ב) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. ועומד אותו הקול באותו הרקיע, עד שבא קול אחר, ונועדו (התעוררו) וקדו, ועולים בזווג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שמעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה.

וכיון שמתחברים כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתפקן.

ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים

ואחיד ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בבני נשא אשתכח. בעוד דאתתקפו דא בדא, ואחיד דא בדא, אצטנן רוגזיה על דנפק לקטלא. נפק לאוכחא, מאן סביל רוגזא ותוקפא דדינא דההוא בר נש. הוי אימא, דא דקאים אפתחא.

כך אמר קדשא בריך הוא לישראל, בני, לא תדחלון, הא אנא קאים על פתחא, אבל אזדרזו בהאי יומא והבו לי חילא. ובמה. בשופר. דאי אשתכח קול שופר פדקא יאות, ומכווני ביה לתתא, ההוא קלא סליק, וביה מתעטרי אבהן, וקיימי במשכניה דיעקב. ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא קלא ולכוונא (ביה).

ורית לה קלא בשופרא, דלא סליק רקיעא חד. וכל אינון אוכלוסין דההוא רקיעא, יתבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי. (יואל ב) וי' נתן קולו לפני חילו וגו'. וקאים ההוא קלא בההוא רקיע, עד דאתי קלא אחרא, ואתעתדו (ס"א ואתערבו) פחדא, וסלקין בזווגא לרקיעא אחרא. ועל דא תנינו, אית קול דסליק קול, ומאי איהו. ההוא קלא דתקיעתא דישראל דתתא.

וכיון דמתחברן כל אינון קלין דלתתא, וסלקין לההוא רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעטרן (ס"א מתעדרו) פלהו קמי מלכא, וכדין פורסוון רמיו וכורסייא אחרא דיעקב קאים ואתתקן.

על דא אשפתנא בספרא דרב המנונא סבא, באינון צלותי דראש השנה, דהוה אמר, צלותא וקל שופרא (דההוא קול) דאפיק ההוא זפאה, דאשתכח מרוחיה ומנפשיה בההוא ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים

למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, פלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמוד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי. ביום הזה צריך העם להסתכל באדם שלם מכל, שיודע את דרכי המלך הקדוש, שיודע בכבוד המלך שיבקש עליהם בקשה ביום הזה, ולזמן קול שופר בכל העולמות, בכונת הלב, בחכמה, ברצון ובשלמות, כדי שישתלק הדין על ידו מן העולם. אוי לאותם שהשליח שלהם לא נמצא פראוי, שהרי חטאי העולם (העם) באים להזכר בגללו. זהו שכתוב, אם הכהן המשיח יחטא - שהוא שליחם של כל ישראל - לאשמת העם הוא, משום שהדין שורה עליהם. ובששליח הוא צדיק פראוי, אשרי העם, שכל הדינים מסתלקים מהם על ידו, כל שפן הכהן שעליו מתברכים עליונים ותחתונים.

אמר רבי אלעזר, ועל זה, כהן ולוי טרם שיעלה לעבודה, בודקים אחריו, ויודעים דרכיו ומעשיו. ואם לא, אינו עולה לעבודה, וכן בסנהדרין כדי לדון דין.

ואם נמצא פראוי, נותנים עליו חמרות המקדש. ואם לא, אינו עולה לעבודה. זהו שכתוב, (דברים לג) וללוי אמר תמיד ואוריף לאיש חסידך. מפני מה זכה (אחר) לאורים ולתמים ולעבד עבודה? הוי אומר, אשר נסיתו וגו'. האמר לאביו ולאמו לא ראתיו וגו'.

שופרא, דההוא קול סליק לעילא. ובההוא יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין לעילא. וכד סליק ההוא קלא דשופרא, פלהו אתדחיין קמיה, ולא יכלין לקיימא. זפאה חולקיהון דצדיקייא, דיידעין לכוונא רעותא לקמי מאריהון, וידעין לתקנא עלמא בהאי יומא, בקל שופרא. ועל דא כתיב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

בהאי יומא, בעי עמא לאסתכלא בפר נש שלים מפלא, דיידע ארחוי דמלכא קדישא, דיידע ביקרא דמלכא, דיבעי עלייהו בעותא בהאי יומא. ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין, בכוונה דלכא, בחכמתא, ברעותא, בשלימו. בגין דיסתלק דינא על ידוי מן עלמא. ווי לאינון דשליחא דלהון לא אשתכח פדקא יאות, דהא חובי עלמא (עמא) אתיין לאדפרא בגיניה. הדא הוא דכתיב, אם הכהן המשיח יחטא, דהוא שליחא דכל ישראל, לאשמת העם הוא, בגין דינא שריא עלייהו. וכד שליחא הוא זפאה כדקא יאות, זפאין אינון עמא, דכל דינין מסתלקין מנייהו על ידיה, כל שפן פהנא, דעליה מתברכאן עלאי ותתאי.

אמר רבי אלעזר, ועל דא, כהן ולוי עד לא יסלק לפולחנא, בדקין אבתריה, וידעין ארחוי ועובדוי, ואי לא, לא סליק לפולחנא, וכן בסנהדרין למידן דינא.

ואי אשתכח פדקא יאות, יהבין עליה חומרא דמקדשא. ואי לא, לא סליק לפולחנא. הדא הוא דכתיב, (דברים לג) וללוי אמר תמיד ואוריף לאיש חסידך. מפני מה זכה (אחר) לאורים ולתמים, ולמפלח פולחנא. הוי אומר (דברים לג) אשר נסיתו וגו'. האומר לאביו ולאמו לא ראתיו וגו'.